

Ethisch beleid

**JAARVERSLAG 2020
ACTIES 2021**

Inhoudsopgave

<u>JAARVERSLAG 2020 ACTIES 2021.....</u>	<u>1</u>
<u>INLEIDING.....</u>	<u>3</u>
1. AANSPREEKPUNT INTEGRITEIT (API)	3
2. PREVENTIE, VORMING EN SENSIBILISERING	3
VORMING.....	3
ACTIES M.B.T. PREVENTIE EN SENSIBILISERING	5
3. ADVIESORGAAN (ETHISCHE COMMISSIE)	6
4. GEDRAGSCODES.....	6
5. HANDELINGSPROTOCOL	7
6. TUCHTRECHTELIJK SYSTEEM.....	7
7. SPORTCLUBONDERSTEUNING.....	7

Inleiding

Als zwemfed houden we het ethisch en gezond sporten beleid hoog in het vaandel. In 2020 werd gewerkt aan de 7 beleidsacties in het integriteitsbeleid rond (seksueel) grensoverschrijdend gedrag die door Sportend Vlaanderen werden opgelegd. Deze werden verder bijgewerkt en geoptimaliseerd.

1. Aanspreekpunt Integriteit (API)

De zwemfed beschikte vanaf 2020 over een tweede opgeleide federatie-API (=Aanspreekpunt Integriteit). Beiden stonden in voor het opnemen van meldingen, het ondersteunen van de club, het aanbieden van vormingen en het bijsturen van de ethische tools rond grensoverschrijdend gedrag. Eind 2020 is er tevens geopteerd om een extra federatie-API, als case-ondersteuner, aan te nemen voor de opvolgen van meldingen in 2021..

Per melding wordt een registratiedocument ingevuld en gemeld in het meldingsregister.

Er werden in 2020 15 meldingen van grensoverschrijdenden incidenten geregistreerd en behandeld door de API's. Onder deze zijn drie cases doorverwezen geweest naar een klachtenbehandelaar (bemiddelaar) waarvan 1 nog lopende in 2021.

Van de 15 betroffen 2 meldingen gelinkt aan Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag. De resterende 12 klachten waren verbale (pesten), fysieke, psychische of andere ethische (pedagogisch handelen, ongelijkheid, machtsverhouding...) overschrijdende cases.

De clubs werden via de zwemfed-nieuwsbrieven en website geïnformeerd over de aanwezigheid en ondersteuning van de federatie-API en gesensibiliseerd van het belang van de aanstelling van een eigen 'club-API' en hun taken via gerichte communicatie, tijdens de clubondersteuning-momenten en vormingen.

Aantal clubs met één of meerdere club-API's eind 2020: 75 van de 145 VZF-clubs = 52%

Het aantal club-API's geregistreerd in Assist: 116. 23 clubs beschikken over 1 of meerdere opgeleide club-API's. We blijven het belang van een Club API in 2021 verder promoten via onze communicatie en vormingen

2. Preventie, vorming en sensibilisering

Vorming

CLUB-API

De bijscholingen 'Sport met grenzen' en 'Club API' en de "terugkomdag Club API" (nieuw vervolgaanbod) werden in 2020 door de API's van de Vlaamse Zwemfederatie (3) georganiseerd.

De fysiek voorziene vormingen in april 2020 werden geannuleerd en in de volgende coronaperiode vervangen door online-vormingen. Daarnaast werd eveneens het aanbod van deze onderwerpen via Dynamo/ ICES gepromoot.

BIJSCHOLING ZWEMFED	ORGANISATOR	DATUM	LOCATIE	#DEELNEMERS
Sport met grenzen	zwemfed	23 april 2020	Aalst	Geannuleerd
Club Apl	zwemfed	3 april 2020	Antwerpen	Geannuleerd
Sport met grenzen	zwemfed	4 & 11 november 2020	Online webinar	38
Club Api	zwemfed	27 november 2020	Online webinar	48
Terugkomdag club-API	zwemfed	18 november 2020	Online webinar	28
TOTAAL				114

BIJSCHOLING ICES/DYNAMO	ORGANISATOR	DATUM	LOCATIE	#DEELNEMERS
Sport met grenzen	ICES/dynamo	2020	Vlaanderen	5
Club Apl	ICES/dynamo	2020	Vlaanderen	0
TOTAAL				5

Deze bijscholingen zullen verder worden aangeboden door de VZF in 2021, inclusief de “terugkomdag voor API’s”, aangezien ze kunnen rekenen op een grote aanwezigheid. De tevredenheidsenquête van bovenstaande 5 zwemfed bijscholingen resulteerde in een gemiddelde score van 8,4/10 (n=40) waarvan 87% van de aanwezigen deze bijscholingen dan ook zouden aanbevelen.

FEDERATIE API

Ook de federatie API's hebben in 2020 verschillende Webinar sessies gevolgd bij ICES en VSF voor de uitwerking van het nieuwe beleidsplan, aanpassing tuchtreglement en handelingsprotocol:

- Ethische sporten in jouw beleidsplan 2021-2024 - ICES
- Terugkomdag 'Federatie -API' - ICES
- Harassment en abuse - FINA
- VST grensoverschrijdend gedrag

Acties m.b.t. preventie en sensibilisering

Alle ethische informatie, tools en vormingen (blauwdruk handelingsprotocol voor club, gedragscodes, wegwijzer...) staan op de [website](#).

Volgende boodschappen en ethische items werden 'extra' in de kijker gezet via de communicatiekanalen (nieuwsbrief/sociale media):

Week tegen pesten

EVS-campagnes VZF/ VTS

Waarbij verschillende Ethische thema's onder de vorm van posters voor de verschillende doelgroepen nog eens in de picture werden gezet.

EVS-campagne 2018 =
postercampagne voor API,
bestuursleden en begeleiders)

EVS- campagne 2019 =
postercampagne voor kinderen en
jongeren)

VTS-campagne =
Postercampagne voor trainers

1712-oproep, ik Kijk niet weg!

Sportouders

We bleven alle clubs sensibiliseren over het belang van het aanstellen van een eigen club-API en registratie in Assist, alsook de ondersteunende functie van de federaties API bij case en het opmaken van het ethische beleid op clubniveau.

Er werden tevens extra 3 extra webinar-vormingen voorzien om de clubs te informeren over het opstellen van een preventief ethisch beleid en hoe te handelen bij incidenten of reactief beleid.

BIJSCHOLING ICES/DYNAMO	ORGANISATOR	DATUM	LOCATIE	#DEELNEMERS
Op zoek naar een veilig sportklimaat in je club (preventief beleid)	zwemfed	14 mei 2020	Online	49
Grensoverschrijdend gedrag in je club. Hoe ga je hiermee om? (reactief beleid)	zwemfed	4 juni 2020	Online	88
Conflicthantering binnen clubs: omgaan met grensoverschrijdend gedrag in de praktijk (reactief beleid)	zwemfed	19 september 2020	Antwerpen	10
TOTAAL				147

3. Adviesorgaan (Ethische commissie)

Het Ethische adviesorgaan en leden van de Ethische Commissie werden (volgens expertise) betrokken om advies te verstrekken bij de klachtenbehandeling (bemiddeling) van 3 incidenten en de uitwerking van het nieuwe ethisch integriteitsbeleid.

4 Gedragscodes

De clubs hebben kennis van de blauwdruk 'gedragscode voor bestuurders, sportbegeleiders en sporters' ([online](#)), die ze kunnen integreren in hun intern reglement.

Er werd in samenwerking met het advocatenbureau StIbbe (ondersteuning overheid) en VSF gewerkt aan een gedragscode voor sporters en voor trainers, bestuurders, sportbegeleiders, sport omkaderende functies. Alsook een ontwerpclausule opgemaakt voor de aanpassing van het tuchtreglement, het intern reglement en aanpassing adviesorgaan en handelingsprotocol die zal geïmplementeerd zal worden in het voorjaar 2021.

5. Handelingsprotocol

Voor de club-API's is een blauwdruk 'handelingsprotocol voor club-API' [online](#) ter beschikking.

Voor de zwemfed is het handelingsprotocol aangepast aan de ontwerpclausule van het tuchtreglement en intern reglement met realisatie voorjaar 2021.

6. Tuchtrechtelijk systeem

De zwemfed beschikt over een tuchtreglement ([online](#)) die ter beschikking staat voor de clubs en de federatie. Dit tuchtreglement werd samen met het intern reglement onder handen gepakt door Stibbe en VSF met de aansluiting van het tuchtorgaan Vlaams Sport Tribunaal met realisatie voorjaar 2021.

7. Sportclubondersteuning

De realisatie van sportclubondersteunende acties in 2020 kan je gedeeltelijk terugvinden in bovenstaande verantwoording van het integriteitsbeleid en [online](#).

Preventief werd ingezet op vormingen voor de Club API, het aanbieden van de zwemfed-instrumenten in functie van de opmaak van het ethisch clubbeleid, als de toolkit Grensoverschrijdend gedrag voor clubs vanuit ICES. Dit werd extra belicht tijdens de webinar-vormingen (juni 2020).

De parameter Ethisch Verantwoord Sporten, gericht op aanstellen API en vorming, werd in het Jeugdfonds (= tool kwaliteitsvolle jeugdwerking) en Aquality (= het sportclubondersteunings- en begeleidingsproject van de zwemfed) geïntegreerd.

Er werd reeds een aanzet gedaan om een blauwdruk voor een laagdrempelige gedrags- en ethische code voor clubs op te maken voor de verschillende doelgroepen met verdere uitwerking voorjaar 2021.

Reactief werd advies verleend aan club API's bij cases, gedragsregels en good practices van andere clubs bezorgd ter ondersteuning.

Bij zwaardere grensoverschrijdende incidenten waar bemiddeling noodzakelijk was, werd door de klachtenbehandelaar een adviesnota overgemaakt met aanbevelingen om het conflict/incident aan te pakken. Hierbij werd de nodige nazorg verleend door de federatie-API.

Op basis van de meldingen van grensoverschrijdend gedrag (verbaal/fysiek/psychisch/sexting) werd een vorming (september 2020) rond 'Conflicthantering' met praktijkvoorbeelden uitgewerkt door de federatie API in samenwerking met ICES. Deze praktische vorming op maat zal ook in 2021 aangeboden worden.